

ספר המצות

הוא ספר
טעמי המצות

מצות פרי' ורבי'

פרו ורבו כו': ענין מצות פרי' ורבי', הנה ארז"ל (נדה ל"א) שלשה שותפים באדם אב מזריע לובן שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראשו ולוכן שבעין אם מזריע אודם שממנו עור ובושר כו', הקב"ה נותן בו רוח ונשמה כו': והנה נודע עפמ"ש ונשמות אני עשיתי (ישעי' נ"ו ט"ז) שיש באדם ב' נפשות נפש הבהמית המתלבשת בדם האדם להחיותו וגם היא שכליות להשכיל כל מיני חכמה שבעולם ונמשכת מלמעלה מכחות רוחניים הוא בחי' פני שור שבמרכבה ופני אדם לארבעתן שממנו נמשכים נפשות הבהמיות שבישראל, ונפש השני' שבישראל היא חלק ה' ממעל כדכתיב (דברים ל"ב ט') חלק הוי' עמו כי היא ניצוץ אלקות ממש ונמשכת מבחי' כמראה אדם שעל הכסא הוא מראה דמות כבוד ה' (יחזקאל א' כ"ו כ"ח) וז"ש בצלם אלקים עשה את האדם (בראשית ט' ו') כי בחי' י"ס דו"א הם בדמות פרצוף אדם עד"מ וכמ"כ גם הנשמה הנמשכת ממנו היא בדמות אדם ברמ"ח איברים ושס"ה גידים רוחניים וכמ"ש בע"ח שכללות הנשמות יחד הם אדם א' מלביש לאדם דספירות, ונפש אלקית מתלכשת בנפש הבהמית שהיא ג"כ בחי' אדם ברמ"ח איברים ושס"ה גידים ועל ידו מתלכשת באיברי וגידי הגוף הגשמיים שהם מכוונים ממש בציר ודמיון ודוגמת איברי וגידי הרוחניים של הנפש וכדאי' בזהר (ח"א ל"ח א') דעלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה כו': והנה להבין כ"ז וענין פעולת האדם בשעת הזיווג בהמשכת נפש זו, צריך להקדים תחלה ענין ירידת הנשמה לעוה"ז למה הוא לשהרי נודע שהנשמה טרם ירידתה לגוף היתה עומדת למעלה ונהנית מזיו השכינה כדכתי' באל"י חי ה' אשר עמדתי לפניו (מ"א י"ז א') לפי מקומה ומדרגתה באצי' או בכריאה או ביצי' ועשי', ולמה זה תרד פלאים בגוף חומרי המסתיר על אור קדושת ה' הנמשך ורודף בטבעו אחר הנאת העוה"ז שהם מיסודו וטבעו אשר הם הגורמים הסתר והעלם אלקותו ית' וגם כי באמת כלא הוא כל תענוגי וחמדי העוה"ז מה שיכול להיות גם אילו חי' אלף שנים בשלוה והשקט וכטח והי' מלך המלכים עד אשר לא יחסר לו כל מה שבעולם מהתענוגים אינן כדאי באמת להיות נערכים עם כמות תענוג האלקי שעה א' גם במדריגות היותר פחותות שבעולמות הרוחני' דהיינו כמארז"ל יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז (אבות פ"ד מ"י) שר"ל אפי' שעה א' בג"ע התחתון, וק"ו בג"ע העליון, אשר אין ג"ע התחתון לו ערוך כלל עד שבעליי' הנשמה מג"ע התחתון לג"ע העליון צריכה לטבול בנהר דינור לשכח על התענוג שבג"ע התחתון כדי שלא יבלבלוהו בג"ע העליון ע"ד שהעולה מהעוה"ז לג"ע התחתון צריך מתחלה לשכוח על חיזו דהאי עלמא כידוע בזהר כי הוא ממש כמו

מחשבה זרה שמבלבל בו, א"כ יכול כל משכיל על דבר לצייר עוצם הפלאת ערך תענוג הג"ע העליון, ויש עוד מדריגות רבות זו למעלה מזו הגם שלא נו' בספרים רק ב' בחי' אלו אבל באמת נודע לנו מפי סופרים קדושי עליון אשר נהירין להו שבילא דרקייעא שיש מדריגות לאין קץ אשר כל א' היא מעולה מעלה מבחי' שלמטה ממנה וע"ד שארז"ל רגלי החיות כנגד כולן (תגינה י"ג א') כו' ולזה כיוונו רז"ל (ברכות ס"ד א') באמרם ת"ח אין להם מנוחה שנא' (תלים פ"ד ח') ילכו מחיל אל חיל בבחי' עליי' העולמות להתענג על ה': ועוד יובן הפלגת וגודל ערך ירידה זו איך שהיא מאיגרא רמא לכירא עמיקתא ע"ד אחר, דהיינו ממה שמצינו שארז"ל (תגינה ט"ו ב') באתר מוטב דלידייני' וליתי לעלמא דאתי ור"ל אפי' לג"ע התחתון, והנה הדין והיסורים של גיהנם הם מרובים וגדולים מאד כמ"ש באגה"ת (פ"י"ב) בשם הרמב"ן שגם יסורי איוב ע' שנה אינן כדאי אפי' נגד שעה א' בגיהנם ומשפט רשעים בגיהנם י"ב חדש (עדות פ"ב מ"י) הם יותר משמנה וקרוב לט' אלף שעות ומשעה שמת אחר בחיי ר' מאיר שהיה קודם רשב"י כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לפי' המשניות ותוי"ט פ"ק דשבועות (משנה ד') שהי' רבו של רבי שהי' רבו של ר' יוחנן שהאריך ימים הרבה וכשמת הוא פסק קוטרא מקברי' דאחר, וכ"ז מוטב גם בשביל תענוג ג"ע התחתון, צא ולמד כמה נפלאה הפלא ופלא גם מעלת ג"ע התחתון אשר כדאי וכדאי וטובה מרובה ונפלאה עד מאד גם לסבול יסורים כ"כ בשבילו בלבד, שאין זה בנוהג בתענוג עוה"ז גם לסבול יסורים מועטים בשבילו ויאמרו לא הן וכו'. אלא כי באמת אין ערוך בין תענוג הגופות לתענוג האלקי גם לתענוג דג"ע התחתון וק"ו בן בנו של ק"ו בעולמות הרוחני' אשר ג"ע התחתון אצל ג"ע העליון כערך תענוג דעוה"ז לגבי ג"ע התחתון וכעד"ז למעלה מעלה מדריגות עד אין קץ ותכלית, אשר כאשר ישים כל משכיל על דבר לבו בזה ישתומם הפלא ופלא מה זה היתה ירידת הנשמה ממקום גבוה כ"כ לעוה"ז הגם והחומרי: אמנם באמת ברוך אלקינו כ"ה הטוב ומטיב וברצונו הפשוט חפץ להטיב לעמו הישראלים וירידה זו צורך עלי' היא להעלותם עוד מעלה מעלה עד אין קץ ותכלית ממצבם ומעמדם הראשון, אשר עלי' זו הוא דוקא ע"י ירידתם בעוה"ז תחלה, והוא מ"ש רז"ל יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, (אבות פ"ד מ"ז) ואמרו מכל חיי העוה"ב כיון לכל מדריגות המעולות והנכבדות הנמצאים בעולמות הרוחניים מקום תפנוקי הנשמות ושנהנין שם מזיו השכינה גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם כידוע לבאי שערי האריז"ל, כולם אינן כדאי נגד שעה א' בתומע"ט בעוה"ז, והיינו כי גילוי אלקות הנמשך ע"י איזו מצוה בעוה"ז היא העולה על כולנה ועודפת לאין קץ ושיעור ותכלית על כל תענוגי חיי העוה"ב כנ"ל וע"ד הנ"ל מאופן יופי קורת רוח דעוה"ב מחיי העוה"ז הבשריים ויותר מזה הרבה מאד לאין קץ רחוק הערך ביניהם וכדכתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד (תלים ק"ט צ"ו), פי' לכל מיני כלות הנפש ותענוג הנשמות מהשגתם באלקות בג"ע יש קץ וגבול שעד כאן מגיע השגתה ולא יותר אבל רחבה מצותך לקבל בה גילוי אלקות בבחי' אין סוף ובלי תכלית שזהו פי' מאד שענינו מורה על בלתי הגבלה ושיעור וכמ"ש באגרת הקודש (ס"י י"ז):

וביאור הדברים יובן עפ"י מארז"ל (מנחות כ"ט ב') ב"ה הוי' צור עולמים (ישעי' כ"ו ד') ביו"ד נברא העוה"ב בה' נברא העוה"ז, פי' כי מודעת זאת שא"ס ב"ה סובב כ"ע וממלא כ"ע, דהיינו שמחי' את העולמות בב' פנים, הא' הוא ע"י מה שמתלבשת הארה ממנו ית' בתוכיותם ובפנימיותם בכל א' כפי מדריגתו אשר יוכל שאת ולא יתבטל ממציאותו והארה זו נק' ממלא דהיינו כמארז"ל (מדרש תלים ע"פ ברכי נפשי) מה הנשמה

ממלא את הגוף אף הקב"ה ממלא את כל העולם כולו וכמו שאור וגילוי חיות הנפש בגוף יש בה מדריגות רבות שעיקר משכנה וגילוייה האמיתי הוא בראש ואח"כ בלב ושאר איברים הפנימיים ואח"כ בידים ורגלים עד שנמשכת גם בשערות וצפרנים כל א' למטה מחבירו מעלות רבות באיכות וכמות גילוי חיות הנפש, וכך הוא בכללות העולמות שהם בדמות פרצוף אדם א' בכלל עד"מ ואור ה' ית' מאיר ומתלבש בתוכיותם להחיותם וכל הקרוב קרוב אל אורו ית' מקבל ריבוי ההארה ובגילוי יותר ואח"כ הולך ומתצמצם ממדריגה למדריגה בלבושים והעלמים רבים לפי מזג כלי המקבלים אשר יוכלון שאת, ובאורך משך הארה זו הם כל העולמות דאבי"ע כידוע דאבא מקנן באצי' ואימא בבריאה ות"ת גופא ביצי' כו' וריבוי מדריגות הנ"ל באופן מעלת העולמות רוחניי' זע"ז גבוה מעל גבוה כנ"ל בענין ג"ע הם הכל מפאת הארה זו דממכ"ע שמתלבשת בריבוי מדריגות לאין קץ כי סוף כל דרגין בעולמות הרוחניי' הוא בחי' ג"ע התחתון כנ"ל וכל מה שלמעלה מעלה מתקרב אל השרש ויהי' בו גילוי הארת אלקות בלי' צמצומי' ומסכים רבים כ"כ, יהי' התענוג ביתר שאת ויתר עז כי התענוג בא מגילוי האלקות בהשגה עד"מ למטה שבהשגת ההשכלה יבא התענוג בהכרח שכך הוא גם למעלה לפי שהחכמה וההשגה נמשכים ממקור התענוגים עתיקא דעתיקין כדכתיב כי עמך מקור חיים וגו' (תלים ל"ו י'), ואם תשאל א"כ איפה הם ריבוי המדריגות כ"כ מאחר שהכל בכלל כוללם בחי' אדם א', דע שהכלל מתחלק לפרט וגם הפרט הוא כלל לפרט שאחריו בריבוי מדריגות זא"ז כלל ופרט וכלל כי הנה כ"ז אמרנו דרך כללות כשמעריכים כל העולמות כא' אבל בפרט הנה יש בזה ריבוי עולמות מאד וכל א' גם הוא מתחלק לכמה פרצופים אשר בכל פרצוף הוא בחי' אדם אשר בו נתלים כמה אלפים עולמות פרטיים לאין שיעור אשר כל א' הוא גדול מחבירו כנ"ל וכמשנ"ת ע"פ גדול אדונינו ורב כח (תלים קמ"ז ה') שרל"ו אלפים רבבות פרסאות הם שיעור קומה דיצי' ועשי' וכל פרסה ח' אלפים אמה ואמה ב' זרתות ושמים בזרת תכן (ישעי' מ' י"ב) כו' ע"ש, ואצ"ל בעולמות שלמעלה מהם שהם בחי' בריאה ואצי' וכנודע. אך כולם בכלל הם בחי' אדם א' ואור ה' השופע בהם להחיותם נק' ממכ"ע כנשמה לגוף, וז"ש רז"ל ביו"ד נברא העוה"ב כי בחי' חכמה נק' י' כנודע, והענין כי חכמה היא ראשית ההשתלשלות כדכתיב ראשית חכמה (תלים קי"א י') והתלבשות אוא"ס באבי"ע הוא ע"י החכמה וכמ"ש בלק"א (פ"ב ע"פ כולם בחכ' עשית (תלים ק"ד כ"ד), והנה מחכמה ולמטה הוא בחי' השתלשלות העולמות אבל החכמה עצמה מאין תמצא שלא כדרך הדרגת ההשתלשלות כי אור א"ס ב"ה מתנשא רבבות מדרגות אין קץ למעלה מבחי' חכמה עילאה, וכידוע בפ"י המאמר דלאו מכל אינון מדות איהו כלל שעצמות אור א"ס ב"ה פשוט בתכלית הפשיטות ואינו מגדר בחי' י"ס חכמה ובינה כלל וכמ"ש במ"א, ולזאת להיות התהוות בחי' חכמה הוא ע"י צמצום גדול ועצום וז"ש מאין תמצא (איוב כ"ה י"ב) שהתהוותה בכחי' דילוג המדריגה בחי' יש מאין ולא בחי' השתלשלות עילה ועלול יש מיש שאילו הי' כן לא הי' יכול להיות התהוות בחי' חכמה מאחר שאורו ית' פשוט בתכלית כמו שהוא פשוט ואינו מערך בחי' חכמה שהיא מהות מוגבל ונגדר עכ"פ לומר כי הוא כח מיוחד פרטי, ולכן נקראת החכמה יו"ד על היות התהוותה מאא"ס ב"ה ע"י צמצום עצום עד שמאיר רק כנקודה בעלמא כמו היו"ד עד"מ ומחכמה ואילך מתפשטת ההארה בבחי' השתלשלות עו"ע, וזוהי בחי' ממכ"ע ולכן ארז"ל שהעוה"ב נברא ביו"ד כי כל בחי' תענוגי הנשמות שכג"ע בכל ריבוי הבחי' והעליות גבוה מעל גבוה דשם הנה מקורם ושורשם הוא בחי' חכמה כידוע בענין ונהר יוצא מעדן וגו' (כראשית ב' י'), אמנם הנה עצמות אוא"ס

ב"ה הוא למעלה מעלה מזה והחכמה ראשית ההשתלשלות נקי' ובטילה בתכלית כטיפה מאוקיינוס ויותר מזה כערך ביטול בעל הגבול לכלתי בע"ג שאינו נערך כלל כמ"ש בלק"א (פמ"ה) וע"ז נאמר בחכ' עשית שהחכמה עם העשי' שוים אצלו כמו שלגבי בבע"ג שוה א' עם אלפי אלפים וריבוא רבבות בהשוואה א' ממש ע"ש, והוא הנק' סוכ"ע כי עם היות שאינו מתלבש בעלמין אבל מ"מ הוא טוב ומקיף עליהם וזוהי הבחי' הב' שאא"ס ב"ה מחי' העולמות ע"י שאורו ית' הבע"ג וכבע"ת טוב ומקיף עליהם ואדרבה באמת זהו עיקר החיות מאתר שהוא עיקר בחי' א"ס הרי ממנו עיקר קיום הנמצאים שאילו יסלק שפעו היו כל הנמצאים כלא היו כו'. והנה ביאור ענין הקפה זו איך ומה היא אין כאן מקומו וכבר נת' במ"א שאין ר"ל טוב מלמעלה בבחי' מקום ח"ו כי אין לו דמות הגוף כו' ח"ו ע"ש היטב ויאירו עיניך מכל הספיקות שנסתפקו המקובלים האחרונים ה"ה השומר אמונים והמ"ח בענין הצמצום ומק"פ אם הוא סילוק האור לגמרי מן המקום הזה ואם אינו סילוק לגמרי א"כ איך נמצא בבהכ"ס דמעיקרא ל"ק כי נסתלק שלא יאיר בבחי' פנימי הנק' ממלא אלא בבחי' מקיף הנק' טובב וע"ד שנת' שם, וא"כ שוב אין נ"מ בין המקום אם הוא מקום נקי או מטונף כו' ע"ש: וזאת היא תכלית ירידת האדם לעוה"ז להמשיך גילוי אוא"ס ב"ה הסוכ"ע מההעלם אל הגילוי בבחי' פנימית ממש וענין גילוי זה איך ומה הוא אין בכוחינו להשיג אך נודע שכן יהי' לע"ל בבחי' גילוי וזוהי הבטחת הנביאים ולא יכנף עוד וגו' (ישעי' ל' כ') ונגלה כבוד ה' וגו' (שם מ' ה') והיא המעלה הנפלאה ועיקר ההבטחה כי הרי כל בחי' הג"ע עם היות כי רבה היא כנ"ל באורך המענה כבר נת"ל שלגבי עצמותו ית' הוא כטיפה מן הים ואצי' עם עשי' שוי' בהשוואה א' ממש, כי הרי הא"ס הבע"ג כל בחי' בע"ג שוי' אצלו ואינו מערכם עם היות כי כשהם נערכים בינו לבין עצמן יש ביניהם מרחקים רבים עד שילאה הדעת לסובלו ולהעריכו כמוחו, וזאת המעלה א"א להגיע כ"א ע"י ירידת הנשמה לגוף דוקא בהיות כי בחי' אא"ס ב"ה הסוכ"ע הרי בו נאמר ומתחת זרועות עולם וגו' (דברים ל"ג כ"ז) ועד"מ העיגול שלמטה מאיר כמו למעלה בראשית הקו כו' ועם היות כי אורו בבחי' מקיף הרי גם למעלה הוא מקיף כו' ונת' כ"ז היטב במ"א, וגם כי הנה נודע מענין שבה"כ שנפלו ניצוצים דתהו בנוגה דכ"ע וכל מה שנפל למטה יותר הוא בשרשו מאד נעלה ומזה הוא סוד היצה"ר ונפש הבהמית וכל המאכלים וצרכי הגוף ועם כי הם מסתירים על אור קדושת ה' אבל כשהאדם יגביר נפשו האלקית ותבררם ע"ד מ"ש וכל מעשיך יהיו לש"ש (אבות פ"ב מ"ב) וכמו שביאר זה הרמב"ם ובפרט באהבת ה' ברשפי אש בבחי' מאדך הנה יתגלה בהם כחם ואורם מעולם התהו ששם היו האורות מרובים בבחי' בלי גבול כידוע ויעורר גילוי אלקות הסוכ"ע וזוהי ענין באתעדל"ת אתעדל"ע שבזהר וענין מ"ן ומ"ד שבע"ת, וזהו ענין ירידה צורך עלי' עם כי הירידה רבה היא מאיגרא רמא, אבל מה מאד נפלאה העלי' שלא בהדרגה ודילוג רב ועצום אשר כמוהו לא נהייתה רצוני לומר ההעתקה מהשגות גבוליי' לבחי' גילוי אא"ס הבע"ג כנ"ל, וזהו שנצטוינו לפרות ולרכות ואין משיח בא עד שיכלו נשמות שבאוצר כי בחי' משיח ותח"ה הוא ענין גילוי הסוכ"ע כנ"ל וזהו ע"י שירדו הנשמות בגוף דוקא שבו ועל ידו מגיע הכח הנפלא הזה לעצור ולקבל הארה זו:

וגם יזכר מכאן סוד איסור הוצאת זרע לבטלה שהחמירו בזהר ואמרו שתשובתה קשה יותר מכל תרי"ג מצות כדאי' בר"ח (ובס' לרבי' מק"ב בשם תוס' סנהדרין מנאה מתרי"ג ע' סמ"ק) כי הרי גורם רעה עצומה ונפלאה אשר אין כמוה, דהיינו תחת

שהי' מטיב לנשמה שהי' מוליד להביאה לעוה"ז ולגרום לה הפעולה הנפלאה הנ"ל וההעתקה מבחי' השגת גבול לגילוי אא"ס אשר מי יערוך לטובה זו ומי ידמה וישוה לה כי כמו שלו ית' אין ערוך כך אין להארתו ית' ערוך כו', והוא נמנע מעשותה גם עוד זאת לעשות לה רעה עצומה להשקיע בתוך הקליפות וסט"א שמזה נעשו נגעי בנ"א כמבואר אצלינו כמ"א בענין הנפילים וית' עוד לקמן ב"ה וזשרז"ל (נדה י"ג א') שוחטי הילדים, ה' ישמרנו מכל רע:

ב) **ועתה צריך לבאר דרך פרט בענין מצוה זו כסוד יחוד זכר ונקבה, והיותי' נודע לנו שהיחוד נמצא למעלה ג"כ בנשמות כידוע בענין אברהם ושרה (בראשית י"ב ה')** ואת הנפש אשר עשו שמולידים נשמות הגרים משא"כ במלאכים אין היחוד נמצא, ושרש זה יובן בהקדים מעלת הנשמות על המלאכים, ולהבין זה צריך להקדמה אחרת והוא שגם למעלה בספירות ומדות האלקי' נמצא ענין היחוד והזיווג כידוע בזהר ובע"ח בענין יחוד או"א וזו"ג שמהם נוצרו הנשמות ומלאכים, (אך היינו דוקא מאצי' ולמטה משא"כ למעלה מאצי' כידוע דבעתיק אינו בחי' דכר ונוקבא רק מ"ה וב"ן וכדכתיב ואין אלקים עמדי, (דברים ל"ב ל"ט), וגם נודע שענין היחוד והזיווג בכל מקום שהוא הוא ענין נפלא בבחי' המשכת אור חדש מא"ס ב"ה בתוספת מרובה על העיקר וכמ"ש בהקדמה לפע"ח וא"כ צ"ל לפ"ז מהו הפי' שלמעלה מאצי' לא שייך בחי' זיווג מאחר שענין הזיווג הוא המשכת אור חדש מא"ס ב"ה, וגם יש ב' מיני זיווג הא' הנק' זיווג נשיקין בע"ח ואתדבקות רוחא ברוחא בזוהר שהוא בחי' חב"ד בחב"ד ומזה שרש המלאכים, והב' זיווג גופני דיסוד ביסוד ומזה שרש הנשמות, וביאור זה הנה מבשרי אחזה עד"מ באדם יש ב' בחי' השפעות הא' זיווג גופני בהשפעת טפת זכר ושוהה ברחם הנקבה ט"ח ונעשה וולד, והב' השפעת שכל מרכ לתלמיד כי הנה גם הטפה נמשכת ממוח האב כמו שהשכל נמשך משם אלא שנתגשמה ביותר, ואמנם באמת שרשה יותר נעלה שהרי אנו רואים שמהטפה יולד כדומה אדם שלם שיש לו כח השכל להשכיל על דבר משא"כ מהשפעת שכל לא יושפע רק איזה השפעת שכל גלוי אבל לא יוכל להשפיע לו עצם כח שכלי ולהחכים את המחוסר דעת בטבעו (כדאמרי אינשי איך קען דיר קיין קאפ ניט ארוף שטעליון), רק שמעלת השפעת שכל הוא שלא נתגשמה שפע השכל כ"כ ככטפה אמנם באמת הא כהא תליא שלהיות הטפה נלקחת מפנימי' המוחי' ע"כ לא תוכל לירד אלא ע"י התגשמותה דייקא כמ"ש כמ"א מדוגמת משלי שלמה ומחוי' לי' במחוג כו' (תגיגה ה' ב') ע' בתורה ע"פ יונתי בחגוי הסלע (שה"ש ב' י"ד): והנמשל מזה יובן למעלה ג"כ ב' מיני זיווג הנ"ל נשיקין וגופני, הגם שאין שם ציור גשמי ח"ו הס מלהזכיר מלומר בחי' גופניות ח"ו כדכתיב לא תעשה לך כל תמונה כו' (דברים ה' ח') ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה ושם בסתר (דברים כ"ז ט"ו) כמ"ש הרשב"י ריש האדר"ר והכל בחי' רוחני' שאינו בגדר מקום ולא כח בגוף כנשמה הנתפסת בגוף ח"ו, אבל מ"מ יובן השכלת ענין הזיווגים ומעלתם זע"ז באיכותם בפנימי' וחיצוני' הכל ברוחניות ממשלים הנ"ל רק שבתחלה צריך להקדים כללות ענין הזיווג בכחות רוחניים, והדבר למד מענינו עד"מ הנ"ל בזיווג זכר ונקבה הגשמיים שהגם שהוא ע"י איברים הגופניים הנה באמת הוא ע"י כח רוחני המלוכב באיברי ההולדה שהם הפועלים הולדה זו ע"י אותן האיברים המוכנים לקבל צורת כחות הנ"ל כמו שהראי' בעין אינו ע"י כשר העין בלבד אלא ע"י כח הראי' הרוחני שבנפש שמתלבש באישון עין המוכן לקבל צורה זו וכדאי' בגמ' נדה דל"א (ע"א) הקב"ה נותן בו נשמה וקלסתר פנים וראיית העין כו' ופירש"י שאעפ"י שנבראת העין מן האב ואם, אינו רואה תדע שהרי המת יש לו עינים ואינו רואה עכ"ל וא"כ

שהי' מטיב לנשמה שהי' מוליד להביאה לעוה"ז ולגרום לה הפעולה הנפלאה הנ"ל וההעתקה מבחי' השגת גבול לגילוי א"ס אשר מי יערוך לטובה זו ומי ידמה וישוה לה כי כמו שלו ית' אין ערוך כך אין להארתו ית' ערוך כו', והוא נמנע מעשותה גם עוד זאת לעשות לה רעה עצומה להשקיע בתוך הקליפות וסט"א שמזה נעשו נגעי בנ"א כמבואר אצלינו כמ"א בענין הנפילים וית' עוד לקמן ב"ה וזשרז"ל (נדה י"ג א') שוחטי הילדים, ה' ישמרנו מכל רע:

ב) **ועתה צריך לבאר דרך פרט בענין מצוה זו כסוד יחוד זכר ונקבה, והיותי' נודע לנו שהיחוד נמצא למעלה ג"כ בנשמות כידוע בענין אברהם ושרה (בראשית י"ב ה')** ואת הנפש אשר עשו שמולידים נשמות הגרים משא"כ במלאכים אין היחוד נמצא, ושרש זה יובן בהקדים מעלת הנשמות על המלאכים, ולהבין זה צריך להקדמה אחרת והוא שגם למעלה בספירות ומדות האלקי' נמצא ענין היחוד והזיווג כידוע בזהר ובע"ח בענין יחוד אור"א וזו"ג שמהם נוצרו הנשמות ומלאכים, (אך היינו דוקא מאצי' ולמטה משא"כ למעלה מאצי' כידוע דבעתיק אינו בחי' דכר ונוקבא רק מ"ה וב"ן וכדכתיב ואין אלקים עמדי, (דברים ל"ב ל"ט), וגם נודע שענין היחוד והזיווג בכל מקום שהוא הוא ענין נפלא בבחי' המשכת אור חדש מא"ס ב"ה בתוספת מרובה על העיקר וכמ"ש בהקדמה לפע"ח וא"כ צ"ל לפ"ז מהו הפי' שלמעלה מאצי' לא שייך בחי' זיווג מאחר שענין הזיווג הוא המשכת אור חדש מא"ס ב"ה, וגם יש ב' מיני זיווג הא' הנק' זיווג נשיקין בע"ח ואתדבקות רוחא ברוחא בזוהר שהוא בחי' חב"ד בחב"ד ומזה שרש המלאכים, והב' זיווג גופני דיסוד ביסוד ומזה שרש הנשמות, וביאור זה הנה מבשרי אחזה עד"מ באדם יש ב' בחי' השפעות הא' זיווג גופני בהשפעת טפת זכר ושוהה ברחם הנקבה ט"ח ונעשה וולד, והב' השפעת שכל מרכ לתלמיד כי הנה גם הטפה נמשכת ממוח האב כמו שהשכל נמשך משם אלא שנתגשמה ביותר, ואמנם באמת שרשה יותר נעלה שהרי אנו רואים שמהטפה יולד כדומה אדם שלם שיש לו כח השכל להשכיל על דבר משא"כ מהשפעת שכל לא יושפע רק איזה השפעת שכל גלוי אבל לא יוכל להשפיע לו עצם כח שכלי ולהחכים את המחוסר דעת בטבעו (כדאמרי אינשי איך קען דיר קיין קאפ ניט ארוף שטעליון), רק שמעלת השפעת שכל הוא שלא נתגשמה שפע השכל כ"כ ככטפה אמנם באמת הא' תליא שלהיות הטפה נלקחת מפנימי' המוחי' ע"כ לא תוכל לירד אלא ע"י התגשמותה דייקא כמ"ש כמ"א מדוגמת משלי שלמה ומחוי' לי' במחוג כו' (תגיגה ה' ב') ע' בתורה ע"פ יונתי בחגוי הסלע (שה"ש ב' י"ד): והנמשל מזה יובן למעלה ג"כ ב' מיני זיווג הנ"ל נשיקין וגופני, הגם שאין שם ציור גשמי ח"ו הס מלהזכיר מלומר בחי' גופניות ח"ו כדכתיב לא תעשה לך כל תמונה כו' (דברים ה' ח') ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה ושם בסתר (דברים כ"ז ט"ו) כמ"ש הרשב"י ריש האדר"ר והכל בחי' רוחני' שאינו בגדר מקום ולא כח בגוף כנשמה הנתפסת בגוף ח"ו, אבל מ"מ יובן השכלת ענין הזיווגים ומעלתם זע"ז באיכותם בפנימי' וחיצוני' הכל ברוחניות ממשלים הנ"ל רק שבתחלה צריך להקדים כללות ענין הזיווג בכחות רוחניים, והדבר למד מענינו עד"מ הנ"ל בזיווג זכר ונקבה הגשמיים שהגם שהוא ע"י איברים הגופניים הנה באמת הוא ע"י כח רוחני המלוכב באיברי ההולדה שהם הפועלים הולדה זו ע"י אותן האיברים המוכנים לקבל צורת כחות הנ"ל כמו שהראי' בעין אינו ע"י כשר העין בלבד אלא ע"י כח הראי' הרוחני שבנפש שמתלבש באישון עין המוכן לקבל צורה זו וכדאי' בגמ' נדה דל"א (ע"א) הקב"ה נותן בו נשמה וקלסתר פנים וראיית העין כו' ופירש"י שאעפ"י שנבראת העין מן האב ואם, אינו רואה תדע שהרי המת יש לו עינים ואינו רואה עכ"ל וא"כ

גם כח המוליד שבגוף שמשפיע זרע להוליד בדמותו וצלמו הוא נלקח מכח המוליד
 שיש בנפש ע"ד שכל כחות המתלבשים בגוף מהנפש, הם נלקחים מהנפש בבחי'
 גילוי מההעלם כידוע וענין כח המוליד שבנפש הוא שישפיע השפעה רוחני'
 ממהות הנפש ממש כדמיון כח ההולדה שבגוף שמשפיע להוליד גוף כנ"ל, ולהבין
 ולהשכיל קצת איכותו ומהותו של כח זה הרוחני המוליד שבנפש יובן עד"מ
 מן כח המוליד שבלבושי הנפש כמו בשכל ומחו"ד שהרי אנו רואים בהשפעת שכל
 מרב לתלמיד ע"י הדבור שהוא לבוש החיצון יש בו ג"כ כח המוליד והוא הנק' יסוד
 דכורא בהיות שיש חכם שאין לו כח זה להשפיע לזולתו אעפ"י שמבין בטוב לעצמו
 לפי שאין לו כלי היסוד להסביר ולהטעים השכל לפי ערך קטנות התלמיד אלא
 מבין ומשיג לפי השגתו ולא יוכל למצוא עצות בנפשו איך להוריד ולהלביש את
 הסברא בצירופי אותיות אחרים לפי אופן הבנת התלמיד וזהו מפני שאין לו כ"כ
 בחי' כלי ההשפעה חוץ מעצמותו שהם בחי' תרין ביעי' נו"ה היועצות איך יהי'
 ההשפעה והיסוד שהוא גוף ההשפעה, ויש חכם קטן הימנו שכלי היסוד יש בו יותר
 דהיינו שיוכל להסביר ולהטעים את השכל עד שגם התינוק יוכל להבינו מפני שיש לו
 ריבוי דברים להרחיב הענין להטעימו בצירופים שונים וכמ"ש בס' הקבלה שפרנסי
 הדור הם מבחי' היסודות וז"ש משה שפיר קאמרת (סוכה ל"ט א') על כל גדול
 הדור המלמד לתלמידיו שמה היה בחי' יסוד אבא כי כמו שהוא בענין השפעת
 שכל כך גם השפעת תורה והכנסת יראת שמים בלב השומעים, והנה בחי' זו נק'
 יסוד דכורא, ועד"ז יובן ג"כ במקבל ההשפעה שיש בו בחי' כלי יסוד דנוקבא והוא
 מה שאנו רואים שיש תלמיד שקולט היטב במוחו מה שהוא שומע ויש שאינו קולט
 היטב והיינו לפי ערך יסוד דנוקבא המקבל וזהו ענין ד' מדות שבתלמידים משפך
 בחי' פולטת ונפה בסוד הברור שבטפה ודו"ק: והנה מזה יוכל המשכיל להשכיל
 ענין בחי' יסוד וכח המוליד שבנפש, להשפיע בחי' דכורא, ולקבל בחי' נוק' הכל
 בהשפעות עצם הרוחני של מהות כחות הנפש כנ"ל וכשהם מתלבשים בגופות דזכר
 ונקבה הם פועלים פעולתם ע"י כלי הגוף, דזכר להשפיע, ודנקבה לקבל ואם הם
 פועלים פעולתם ע"י כלי הגוף החומריים כ"ש וק"ו שיכולים לפעול בהיותם מופשטים
 מחומר גופני דהיינו להזדווג ע"י היסודות שלהם בבחי' השפעת וקבלת ההשפעה
 רוחניית ולהוליד בדמותם וצלמם וזהו ענין זיווג נשמת אברהם ושרה בג"ע להוליד
 נשמות הגרים שלהיות בחי' השפעת האור והחיות רוחני כמו בחי' אהבה מאברהם
 שהוא מרכבה למדת החסד נשפע בנפש הגר שתהי' אהבה זו פועלת בגופו להעירו
 ולהקיצו משינתו א"א לכלי גוף הגר להכילו אם לא שתקלט תחלה ביסוד דנוק' בחי'
 שרה שהיא מרכבה לבחי' מלכות כנודע, ועד"ז יובן ג"כ יחוד דספירות כמו יחוד
 ז"א ונוקבא שהטפה נמשכת מז"א עד"מ הוא ענין השפעת אור וחיות רוחני אלקי
 מאור וחיות המלוּבש בז"א להיות בחי' נשמה או להחיות העולמות וכדי שיהי' אור
 וחיות זה נתפס בבריאה יצי' עשי' א"א כ"א שיקלט תחלה בבחי' יסוד דנוקבא היא
 מדת מלכותו ית' הפועלת התהוות היש ונברא כו' כמבואר במ"א באריכות. וכלל ענין
 היחוד הוא תוספת גילוי והמשכת אא"ס ב"ה ביתר שאת ויתר עז על ההארה הנקצבת
 לקיום העולמות כנודע, ועתה יובן ג"כ ענין ב' מיני יחוד הנ"ל נשיקין וגופני כי נודע
 שיש בכל פרצוף עצמות וכלים ד"מ נפש וגוף ונת' ענינים במ"א שבחי' החכמה עד"מ
 הוא הכלי, והאור והחיות מא"ס ב"ה המחי' ומהווה כח חכמה זו הוא האור והעצמות,
 ויש כלים פנימיים וחיצוניים וכמה בחי' פנים לפנים ואחור לאחור כנודע ולזה בחי'
 זיווג הנשיקין הוא ע"י הכלים כמ"ש בע"ח והכוונה עם כי אין אתנו יודע איך ומה

בפרטות אבל הענין הוא שלא ירדה ונתגשמה השפע כ"כ בבחי' חיצונית הכלים והוא כענין ההשפעה שבאדם משכלו שבמוחו באותיות מחשבתו או אפי' לזולתו באותיות דיבורו שהארת השכל שבהשפעה זו לא נתרחק מהותו כ"כ מבחי' המוחי' שבכלי מוחו ותבונתו משא"כ בחי' זיווג גופני למעלה הוא הנק' בחי' טיפת מ"ד לומר שנתגשמה השפע ע"י חיצוני' הכלים להיות רחוקה בערך ממהות פנימיות כלי המוחי' דוגמת ריחוק הטיפה שבאדם ממהות השכל והלחלוחית שבמוח כו'. והנה שרש המלאכים הוא מזיווג נשיקין הנ"ל ולזה נשארים ברוחני' ולא ירדו בגופות להיות כי שרש התהוותם ע"י השפעת אור ושפע וחיות אשר אינו יורד בשינוי המהות כ"כ ממקורו, ושרש הנשמות מזיווג גופני ולזה מתלבשים בגופות גשמיים ממש להיות כי נשמתם מבחי' אשר ירד בריחוק ושינוי המהות כנ"ל, אמנם באמת זהו הוראה על היותה נמשכת מפנימי' ועצמיות המוחי' ולא הארה חיצוני' בלבד כבזיווג נשיקין וכנ"ל ממשל הטיפה שמולדת בדומה, מהות שיש בו כח השכל כדמותו וצלמו של כח השכל שבאב משא"כ בהשפעה מרב לתלמיד שמשפיע בו בחי' חיצוני' וגילוי השכל כו' וכמ"כ למעלה הנשמות נמשכים מפנימיו' חכמה עילאה כדכתי' (שמות ד' כ"ב) בני בכורי ישראל וחלק הוי' עמו (דברים ל"ב ט') שבה מלוכש אא"ס ב"ה וכנודע שהנשמות הם מפנימיות הכלים והמלאכים מחיצוני' ולכן נק' בני' דוקא אדם אדמה לעליון שכלולים מכל פרטי כחות הי"ס חב"ד חג"ת כו' שלזאת ניתנו להם תרי"ג מצות שהם רמ"ח איברים דמלכא ושס"ה ל"ת שס"ה גידים אשר הם בחי' ומדריגות שונות ומהן תלוי' ברישא דמלכא ומהן בגופא ובדרועא כו' וכולם יכולי' הישראל להמשיך להיות כי הם כללות מהכל לפי שנמשכים* מפנימית המוחי' שכולל הכל דוגמת הטפה בגשמיות משא"כ המלאך הוא פרט א' אם חסד אם גבורה וכשמו כן הוא וע"כ אין מלאך א' עושה שתי שליחות (זח"ג נשא קל"ב ב') ולכן אין המלאך יכול להוליד ולא מציינו זיווג במלאכים וכמשל האותיות שאין בהם גידול וריבוי ותוספת ומגרעת כו' ואין א' יכול להוליד חבירו משא"כ בנשמות הנמשכו' מפנימי' המוחי' שבה מלוכש אא"ס יש בהם הזיווג וההולדה וד"ל וכמ"ש במ"א בפ"י הזהר דבראשית ע"פ לא טוב היות (בראשית ב' י"ח) וע"פ אלה תולדות נח (בראשית ו' ט') ובבלק ע"פ ברכו ה' מלאכיו (תלים קי"ג כ') ע"ש:

ואמנם הנה למעלה מעלה מאצי' לא יתכן לומר ענין הזיווג כנ"ל כדכתיב ואין אלקים עמדי כו' (דברים ל"ב ל"ט) להיות כי הרי השפעה זו הוא ממהות ועצמיות המשפיע שלכן הוא מוליד בדומה כנ"ל והוא הארה פנימי' גם מהשפעת הדיבור כו' וא"כ לא יתכן זה אלא מאצי' ואילך שיש שם בחי' כלים ושם יתכן ההשתלשלות ממדרגה למדרגה כמו הולדת זו"נ ע"י או"א וכן נשמות דאצי' מזו"נ דאצי' משא"כ מן המאציל עצמו שהוא בחי' א"ס הרי אל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש כתיב (שעי' מ' כ"ה) שהוא קדוש ומובדל ואין כל הנמצאים ערוך לו כלל ושוה ומשוה קטן וגדול כנ"ל באריכות ומקרא מלא כתיב אני הוי' לא שניתי (מלאכי ג' ו') לומר שאין שינוי לפניו כלל בין קודם בריאת כל העולמות לאחר שנבראו והיינו משום שאין נמשכים ממנו בדרך השפעה והשתלשלות אלא בבחי' אור וזיו וגילוי מההעלם שאין העצמות מתפעל ומשתנה ע"י המשכת האור ואין המשכת האור או סילוקו גורם תוס' ומגרעת בהעצמות הנק' מאור כידוע ויכולים להבין קצת גם מחיות הנפש שבגוף שכח הראי' והשמיעה הוא בחי' הארה מעצמיות הנפש ולא שעצמיות הנפש ממש נחלקת לחלקים כי הנפש היא עצם פשוט רוחני וכשמסתים עינו יוכלל גילוי הכח בהעלמו וכשיפתח יתפשט בגלוי ואין הנפש משתנית עי"ז רק השינוי הוא בכח אשר בעין כידוע, וכמ"כ

all physical/body gets weakened

ego doesn't change

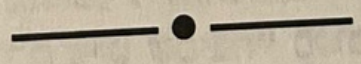

יזבן שבחי' האור והחיות הנמשך מא"ס ב"ה ביי"ס הוא רק הארה וזיו בלבד ולא יתכן לומר בחי' יחוד וזיווג ח"ו רק אחר התלבשות ההארה בכלים דיי"ס אז יתכן בחי' הזיווג בכלים דיי"ס ע"י האור אשר בתוכן ובכלל ידוע דפעמים כתיב כמראה אדם (יחזקאל א' כ"ו) מראה דמות כבוד ה' (יחזקאל א' כ"ח) ופעם כתיב כי לא אדם הוא כו' (שמואל א' ט"ו כ"ט) ובבחי' ע"ס דאורות וכלים שם נק' אדם ויתכן בחי' הזיווג, משא"כ למעלה כשהאורות מופשטים מכלים שנאמר כי לא אדם הוא כו' והנה בחי' האור והעצמות דיי"ס דכלים הרי הוא הארת א"ס ב"ה שנאמר בו כי לא אדם אלא שמתלבש בע"ס הנק' אדם וז"ס אורות וכלים וסוד התלבשות אוא"ס ביי"ס כדאי' בת"ז דאיהו וחייהי וגרמוהי חד, וכשאמרנו ששרש הנשמות מיי"ס הנק' אדם הנה הענין שיש בהם ג"כ ב' הבחי' מצד בחי' פנימי הכלים והתלבשות אוא"ס ב"ה שבהן שזהו החיות הפשוט שמחי' הנשמה וכמשנ"ת אצלינו בענין מצות עבודה ות"ת כו' וע"כ יש בהן ג"כ כח ההולדה והזיווג משא"כ במלאכים שנמשכים מחיצוניו' הכלים כנ"ל, (וזהו ענין שרש מצות הזיווג והעונה ועונת ת"ח מליל שבת לליל שבת כי אז הוא יחוד היותר מעולה דהיינו יחוד ישראל ורחל שהוא בחי' תכלית גילוי א"ס ב"ה בעולמות כי בחי' ז"א הנק' ישראל הוא סוף עולמות הא"ס ונוק' היא מקור הנבראים והיחוד בהן הוא גלוי א"ס בנבראים שז"ס שני כרובים כו' ואז נמשכים הנשמות היותר מעולות:) ואמנם באמת עיקר מ"ש רז"ל מצות צריכות כוונה (ברכות י"ג א') היינו לכוין שכך ציוהו בורא עולם וידע שמקיים במעשה זו מצותו ורצונו העליון ב"ה אשר רצון זה הוא מקור החיים והוא א"ס כו' הגם שאינו יודע מהו המכוון בזה כי לא מחשבותי מחשבותיכם ומה שמובן קצת ענינו ע"ד הנ"ל הוא באמת רמז וכטיפה מאוקיינוס בלבד ויותר מזה כי אין ערוך ממש שהרי אין האדם בעל חומר משיג רוחני' והרי מרע"ה זה ג' אלפים שנה בג"ע וכל שעה הוא הולך מחיל* בעומק ההשגה בטעמי המצות ועכ"ז נאמר עליו לכל תכלה ראיתי קץ והמצוה עצמה רחבה מאד (תלים קי"ט צ"ו) כי יש בה עילוי אחר עילוי כו' רק אעפ"כ מה טוב ומה נעים גם קצת ומקצת דמקצת ושמץ מיני' המובן וכי נחמד הוא להשכיל, וידע שהעיקר הוא קיום רצונו ית' שבו כמוס טעמו וחכמתו ית' וישמח ויגיל מזה כעל כל הון:

ועיין בזהר פ' ויקרא דף ז' ע"א ואימתי איקרי בר נש שלים בשעתא דאזדווג בבת זוגי' כו' ויפיק מיניה ומנוקבי' בן ובת, וכדין הוא ב"נ שלים כגוונא דלעילא ואשלים הוא לתתא כגוונא דשמא קדישא עילאה וע' הפירוש במק"מ שם:

Fridy Mylf

ג"כ = כ"ל

מצות מילה

זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם גו' המול לכם כל זכר, (בראשית י"ז י"א) ואומר (ויקרא י"ב ג') וביום השמיני ימול בשר ערלתו, הנה שרש ענין המילה, עפמ"ש באוצ"ח בדרוש האונאה ובטעמי מצות פ' לך לך, וז"ל טרם שיתפשטו החסדים בו"ק דז"א אז הערלה שהיא קליפת נוגה חופפת ונאחזת ביסוד שלו סביב וזהו ונוגה לו סביב כו' (יחזקאל א' ד') ובהיות ערלה זו חופפת על היסוד יניי הנוגה בכל מקום המילה